

Tilsynsrapport Osted Friskole skoleåret 2019 – 2020

Tilsynsførende: Heidi Vester

I skoleåret 2019 – 2020 har jeg aflagt 4 tilsynsbesøg på Osted Friskole. Hver gang har jeg valgt at møde ind fra morgenstunden, og deltage i morgensangen. Fællesskab er en kerneværdi for skolen, og morgensangen er det daglige afsæt til undervisningen og samvær for alle. Mange børn følges ind i samlingssalen af forældre, som også gerne deltager i morgensangen. Som udgangspunkt skiftes klasserne til at stå for dagens program, og ved fælles aktiviteter, som f.eks. Grøn By, var morgensamlingen afsæt til dagens aktiviteter og opsamling på projektugen for alle børn og voksne.

De salmer og sange der synges til morgensang, er afstemt efter årstid og undervisningens aktuelle tema, og de bliver præsenteret af eleverne. Ved morgensamlingen er der også plads til beskeder eleverne imellem, inden eleverne søger ud i klasselokalerne for at tage fat på dagens undervisning. Det er imponerende at se, hvor gode eleverne er til at stå frem og tale foran den store forsamling. Dette er en integreret del af skolehverdagen, hvor eleverne får erfaring med at fremlægge og de trygge rammer giver mod på at udtrykke sig.

Demokratisk dannelse er et vigtigt element i undervisningen på Osted Friskole. Ved mit første besøg overværede jeg kristendomsundervisningen i en overbygningsklasse. Emnet var Frihed og Ansvar, og der blev sat fokus på den enkeltes personlige ansvar og det at have ansvar på samfundsniveau. Eksempler fra hverdagen blev inddraget i undervisningen, og der var tid til gruppedrøftelser og egen refleksion. Begreber som kunstnerisk frihed blev foldet ud, og der blev talt om at frihed også handler om frihed til at leve sit liv,

som man vil. Eleverne er tydeligvis vant til at diskutere eksistentielle temaer og de bidrog engageret i den fælles drøftelse.

Under et andet besøg fik jeg indblik i et spændende projektforsøg i overbygningen. Eleverne skulle skrive en fædrelandssang, hvilket de fandt både interessant og udfordrende. Der blev arbejdet med vigtige temaer som ligestilling, lighed for loven, og fællesskab. Elevernes proces blev understøttet rigtigt fint af de to lærere, der stod for vejledning og diskussioner undervejs. Nye pointer blev diskuteret, og temaerne foldet ud i dialog med eleverne.

Der er flere særlige uger hen over året, og jeg valgte i år at deltage i projekt Grøn By i oktober. Som forberedelse til temaugen har 8. og 9. klasse haft projektuge, hvor de har arbejdet med FN's verdensmål i relation til lokale virksomheder. Byens frisør, mekanikerværksted, Brugsen m.fl. har velvilligt deltaget i forberedelserne til projektugen, så eleverne har fået indsigt i, hvad det betyder for den enkelte virksomhed at arbejde bæredygtigt, og sætte klimavenlige mål for en mindre, lokal virksomhed. Denne viden blev formidlet videre ud i de yngre klasser via videofilm, som blev vist på de forskellige værksteder i løbet af temaugen. Grøn By havde frisør- og neglesalon, landbrug med dyrehold, flere værksteder og restaurant.

"Byrådet" bestod af elever fra 8. og 9. klasse, og de styrede temaugen for alle eleverne godt hjulpet af de koordinerende lærere. Der var bl.a. udpeget en økonomidirektør, en formand for handelsstandsforeningen, en sportsdirektør og en borgmester.

Generelt tilrettelægges undervisningen med meget afvekslende aktiviteter. Der veksles mellem digitale portaler, grundbøger mm., oplæg og samtaler i klassen – og i mindre grupper, samt selvstændigt arbejde. De enkelte moduler indeholder mange forskellige elementer, og elevernes engagement og opmærksomhed fastholdes med den afvekslende undervisning. Eleverne virker fortrolige med de forskellige arbejdsformer, og overgangene imellem skiftene i undervisningsform forløber naturligt og uden unødige afbrydelser. Aktiviteterne planlægges også parallelt, så læreren har mulighed for at arbejde mere indgående med enkelte grupper af elever. F.eks. besøgte jeg en klasse på mellemtrinnet, der var i gang med at skrive en julegyser. Eleverne havde allerede godt styr på genren, og fantasien fik frit løb. Sideløbende med skriveprocessen, var en del af eleverne i gang med at lave kulisser til juleforestillingen, og ved hjælp af god organisering, blev der den fornødne tid til rådighed, så alle elever kunne være aktive og få den hjælp og inspiration, de måtte have brug for.

I matematikundervisningen på mellemtrinnet, oplevede jeg hvordan legen inddrages i undervisningen. Det handlede om tabeltræning, og det er en leg, som både leges i skolen, og når der trænes hjemme med forældrene. Eleverne var glade for det legende indslag, og læreren satte fokus på, at det er helt fint at fejle – det lærer man af. Eleverne var meget opmærksomme og deltog aktivt i legen. Der blev lagt et lille pres på dem, men med øje for, der skal være plads til alle.

De elever, der har behov for støtte af digitale hjælpemidler, har det nødvendige til rådighed. De virker fortrolige med at bruge støttefunktionerne, og det sker som en naturlig del af undervisningen, og uden særlig opmærksomhed fra de andre elever i klassen.

Klasselokalerne har god plads, hvilket giver rum for flere typer indretning. Eleverne har f.eks. mulighed for at skifte imellem aktiviteter ved elevborde og i sofahjørner, hvilket de nyder. Det giver naturligvis også mulighed for en løsere struktur, som det for nogle elever kan være udfordrende at gebærde sig i.

Der er en fin tradition for at udstille elevernes produkter, og det er synligt i klasserummet, hvad der aktuelt arbejdes med.

På tilsynsbesøg i marts måned besøgte jeg indskolingen, der arbejdede med fabler. De kendte på forhånd en masse fabler, og skulle nu vælge deres favorit at lave en foldebog over. Eleverne tegnede og skrev med stort engagement, og hvis der opstod ventetid på lærerens hjælp, arbejdede de på illustrationerne til foldebogen. Klassen havde allerede indlært gode adfærdsregler, og blev godt hjulpet af et "adfærdsbarometer", hvor der er angivet på hvilket niveau, der må laves lyd; vi er helt stille, vi må hviske, vi må tale almindeligt.

Klassen stod denne dag for morgensang, og fremlagde stolt deres arbejde for alle på skolen. Det var imponerende at opleve, hvor modige og scenevante de yngste elever allerede er, og publikum var rigtig gode til at lytte og anerkende det flotte arbejde.

På Osted Friskole arbejdes der med niveaudeling i matematik og engelsk i overbygningen. Jeg har haft lejlighed til at overvære begge fag, og tale med både lærere og elever om hvordan de oplever undervisningen. Det er første år projektet kører, og umiddelbart ser det ud til, at der er dannet nogle homogene hold på tværs af klasserne. De elever jeg talte med, var meget positive, og synes det var spændende med nye holdkammerater. Den nye elevsammensætning gav en anderledes dynamik i elevgrupperne, som tilsyneladende understøttede elevernes faglige engagement. Det bliver interessant at følge projektet og skolens evaluering af elevernes udbytte af den niveaudelte undervisning.

De sidste måneder af skoleåret har naturligvis været præget af Corona-nedlukningen. Skolen var ikke længe om at få etableret fjernundervisning, og der har hele vejen igennem været et stærkt fagligt fokus, samtidig med at der er blevet taget hånd om de elever, der havde særligt brug for støtte og opmærksomhed under nedlukningen. I den efterfølgende gradvise genåbning, har skolen formået at få det bedste ud af situationen, ved blandt andet at planlægge med dobbelt lærerbemanding i den reducerede undervisningstid. Der er gennemført samtaler med alle elever et par gange i forløbet, og der har været en god dialog med de forældre, der har haft behov for dette undervejs. Perioden har også været brugt til at screene eleverne, og planlægge støtteforanstaltninger for det kommende skoleår. Generelt er skolens således kommet godt igennem en meget svær tid i foråret 2020, og det er lykkedes at bevare den gode dialog og overblikket med elevernes trivsel og faglige udvikling.